

T.C. TİCARET BAKANLIĞI

Dış Ticaret Beklenti Anketi

2020 1. Çeyrek Dönemi Beklentilerine İlişkin
Genel Değerlendirmeler

9 Ocak 2020

DIŞ TİCARET BEKLENTİ ANKETİ (DTBA)

İHRACAT VE İTHALAT BEKLENTİ ENDEKSLERİ (2020 1. ÇEYREK)

1. DTBA Hakkında Dönemsel Bilgiler

Dış Ticaret Beklenti Anketi (DTBA), Türkiye İstatistik Kurumundan alınan dış ticaret istatistiklerine göre, 2019 Eylül ayı itibarıyla yıllıklandırılmıŐ rakamlara göre en fazla ihracat ve ithalat yapan ilk 500'er firmaya uygulanmaktadır. 2020 yılının 1. çeyreğine ilişkin soruların yer aldığı anket formu 777 firmaya gönderilmiŐ olup, 648 firma anketi yanıtlamıŐtır. Buna göre, anketin cevaplanma oranı %83,4 olmuştur.

Anketi yanıtlayan 648 firma, 2019 Eylül ayı itibarıyla yıllıklandırılmıŐ rakamlara göre toplam ihracatın %49,2'sini ve toplam ithalatın %60,3'ünü temsil etmektedir. Anket formunu yanıtlayan firmaların %22,1'i sadece ihracat ve %14,8'i sadece ithalat yaparken, %63,1'i hem ihracat hem ithalat yapmaktadır.

İhracat ve İthalat Beklenti Endekslerine İlişkin Genel Değerlendirmeler¹

2020 yılının 1. çeyreğinde;

- **İhracat Beklenti Endeksi**, 2019 yılı 4. çeyrekte 108,9 endeks değerine göre **5,0 puan artarak 113,9** seviyesinde gerçekteŐmiştir. İhracat Beklenti Endeksi geçen yılın aynı dönemine göre **3,1 puan azalmıştır**.
- **İthalat Beklenti Endeksi**, 2019 yılı 4. çeyrekte 96,5 olan endeks değerine göre **9,4 puan artarak 105,9** seviyesinde gerçekteŐmiştir. İthalat Beklenti Endeksi geçen yılın aynı dönemine göre **11,2 puan artmıŐtır**.
- **İhracat Beklenti Endeksini "Şu Anda Kayıtlı İhracat Sipariş Düzeyi"** yayılım endeksi negatif etkilerken diğer yayılım endekslerinin 100'den büyük olması sebebiyle Endeksi pozitif etkilediği görölmektedir.
- **İthalat Beklenti Endeksini ise "Şu Anda Kayıtlı İthalat Sipariş Düzeyi" ve "İthalat Sipariş Düzeyi (Son 3 Ay)"** yayılım endeksleri negatif etkilerken diğer yayılım endeksleri ise 100'den büyük olması sebebiyle Endekse pozitif katkıda bulunmuŐtur.

Dış Ticaret Beklenti Endeksleri	Yayılım Endeksi 100'ün üstünde (+), 100'ün altında (-)	Bir önceki çeyreğe göre değişim; artış(+), azalış(-)
İhracat Beklenti Endeksi	+	+
İhracat Beklentisi (Gelecek 3 Ay)	+	-
İhracat Sipariş Beklentisi (Gelecek 3 Ay)	+	-
Şu Anda Kayıtlı İhracat Sipariş Düzeyi	-	+
İhracat Sipariş Düzeyi (Son 3 Ay)	+	+
İthalat Beklenti Endeksi	+	+
İthalat Beklentisi (Gelecek 3 Ay)	+	+
İthalat Birim Fiyatı Beklentisi (Gelecek 3 Ay)	+	+
Şu Anda Kayıtlı İthalat Sipariş Düzeyi	-	+
İthalat Sipariş Düzeyi (Son 3 Ay)	-	-

➤ ***İhracata İlişkin Değerlendirmeler***

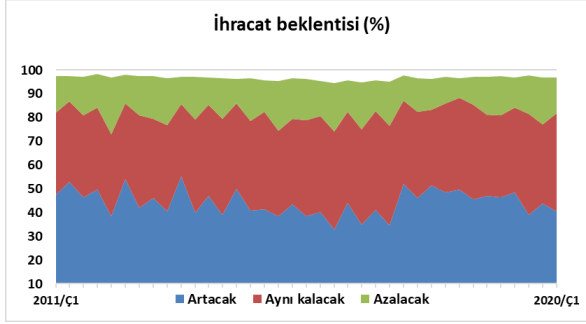
2020 yılının 1. çeyreğine ilişkin beklentileri ölçmeyi amaçlayan DTBA'ya katılım sağlayan ihracatçı firmaların (552 firma) en çok ihracat yaptığı sektörler; ana metal sanayi (74 firma), giyim eŐyaları imalatı (48 firma), gıda ürünlerinin imalatı (46 firma), kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı (46 firma), motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı (41 firma) ve tekstil ürünlerinin imalatı (40 firma) olarak sıralanmaktadır.

Gelecek 3 aylık dönemde ihracatçı firmaların hedef pazar olarak belirttiği ilk 3 ülke sırasıyla **Çin, ABD ve Almanya** olarak öne çıkmaktadır.

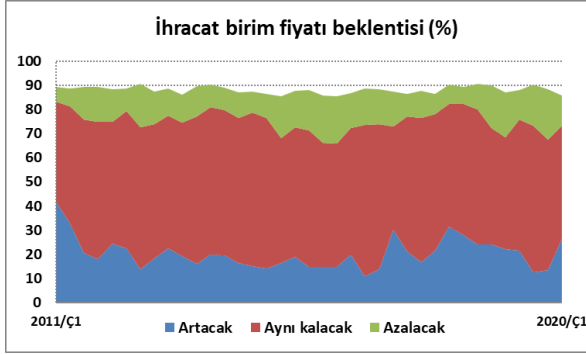
¹ Endekslere dahil edilen soruların yayılma endeksleri ihracat/ithalat rakamlarına göre ađırlıklandırılmıŐ frekanslar üzerinden hesaplanmıŐtır.

Ankete katılım sağlayan ihracatçı firmaların cevaplarına göre 2020 yılı 1. çeyrekte²,

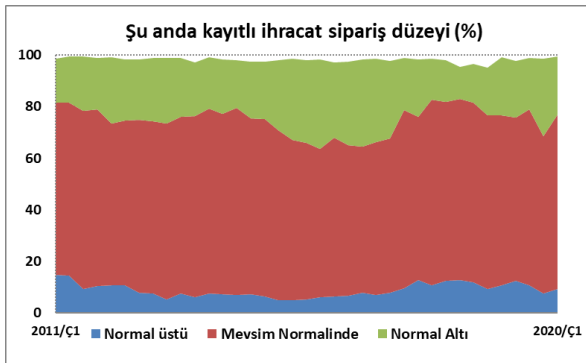
- ihracatçı firmalar, ihracatın artacağı yönünde beklentilere sahiptir. İhracatın azalacağını belirtenlerin oranı bir önceki çeyreğe göre daha düşüktür.

- İhracat birim fiyatının artacağını bekleyenlerin oranı artmış ve aynı kalacağını ve azalacağını belirtenlerin oranı azalmıştır.

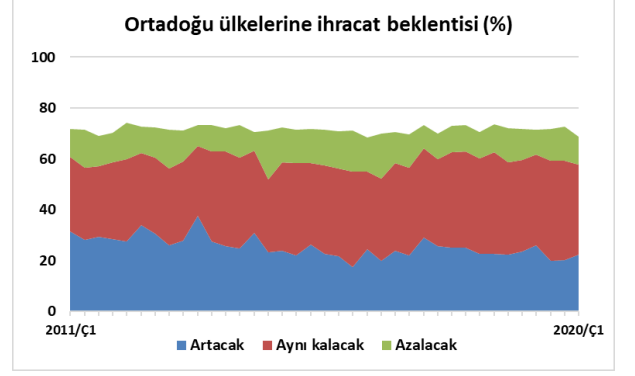

- Şu anda kayıtlı ihracat sipariş düzeyinin normalin üstünde gerçekleştiğini belirten firma oranı genel olarak oldukça düşük seyretmektedir. Normalin altında olduğunu belirten firma oranında düşüş olmuştur. Mevsim normalinde olduğunu belirten firmalar çoğunluktadır.

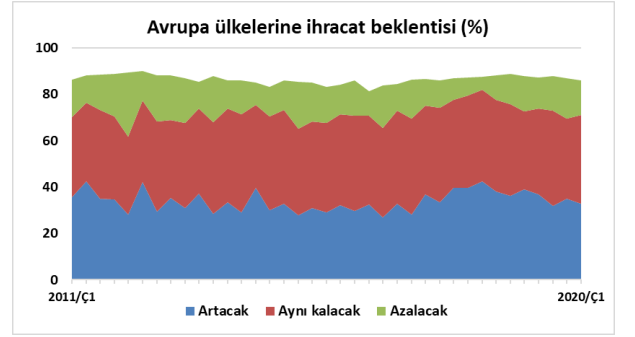

- Ortadoğu ülkelerine ihracatın aynı kalacağını belirten firma sayısı çoğunluktadır. Bununla birlikte, ilgili çeyrekte Ortadoğu ülkelerine ihracatın artacağı

yönündeki beklentilerin güçlenerek devam ettiği görülmektedir.

- Avrupa ülkelerine ihracatın aynı kalacağını belirtenlerin oranı artmakla birlikte ihracatın artacağına yönelik beklentilerin devam ettiği görülmektedir.

➤ İthalata İlişkin Değerlendirmeler

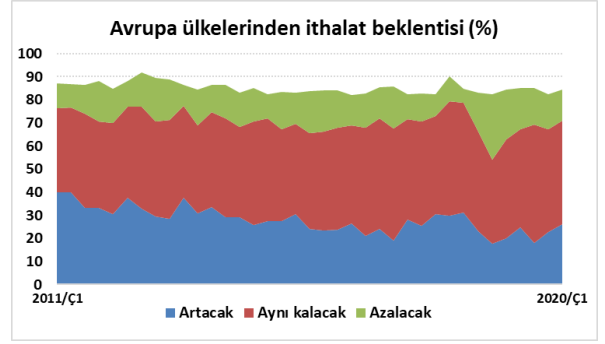
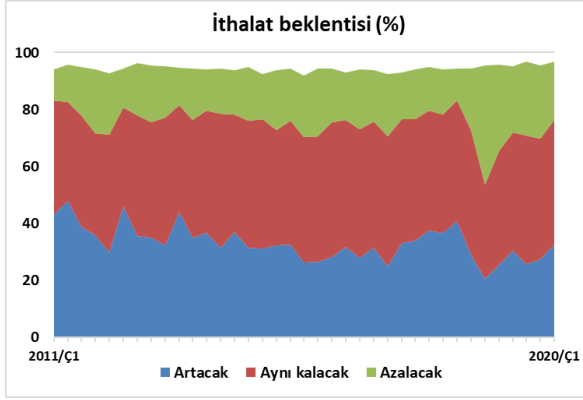
2020 yılı 1. çeyrekte, DTBA'ya katılım sağlayan ithalatçı firmaların (505 firma) en çok ithalat yaptığı sektörler; kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı (90 firma), ana metal sanayi (86 firma), başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı (42 firma), bitkisel ve hayvansal üretim ile avcılık ve ilgili hizmet faaliyetleri (35 firma) ve motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı (34 firma) olmuştur.

Ankete katılım sağlayan ithalatçı firmaların cevaplarına göre 2020 yılı 1. çeyrekte³,

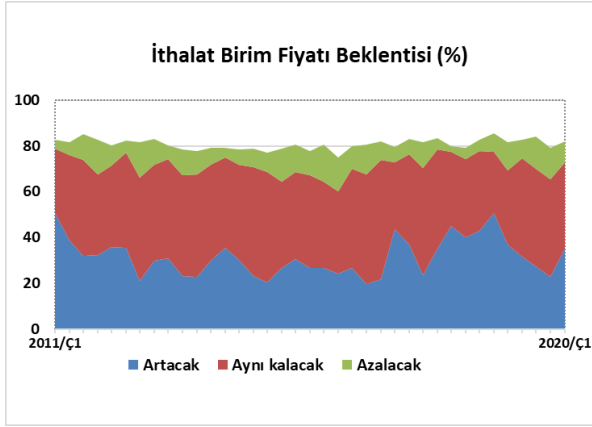
- İthalatçı firmaların, ithalatın artacağı yönündeki beklentileri güçlenerek devam etmektedir. İthalatın artacağını belirten firmaların oranındaki yükselme ve azalacağını belirten firmaların oranındaki düşüş, ithalat artış beklentisinin kaynağını oluşturmaktadır.

² Verilerin daha detaylı hali Toplu Sonuçlar tablosunda yer almaktadır.

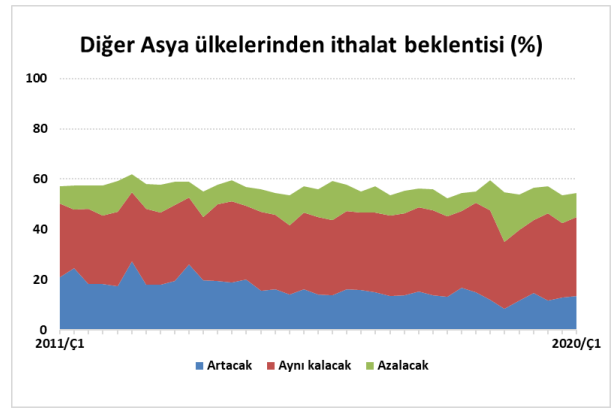
³ Verilerin daha detaylı hali Toplu Sonuçlar tablosunda yer almaktadır.

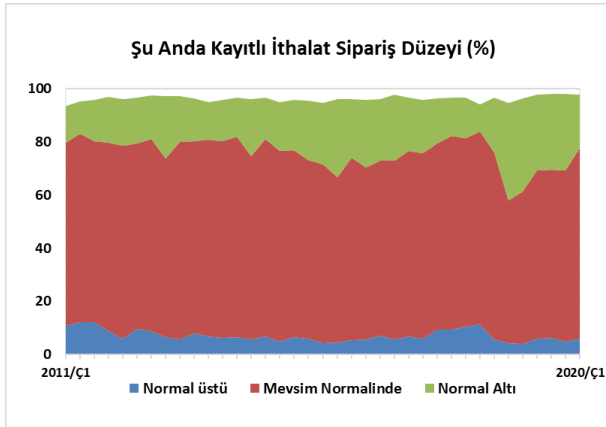
- İthalat birim fiyatına ilişkin artış yönündeki beklentiler önceki çeyreğe göre güçlenerek devam etmektedir.

- Diğer Asya ülkelerinden ithalatın aynı kalacağını belirten firmalar çoğunlukta olmakta birlikte, artış bekleyenlerin oranı azalış bekleyenlere göre daha fazladır.

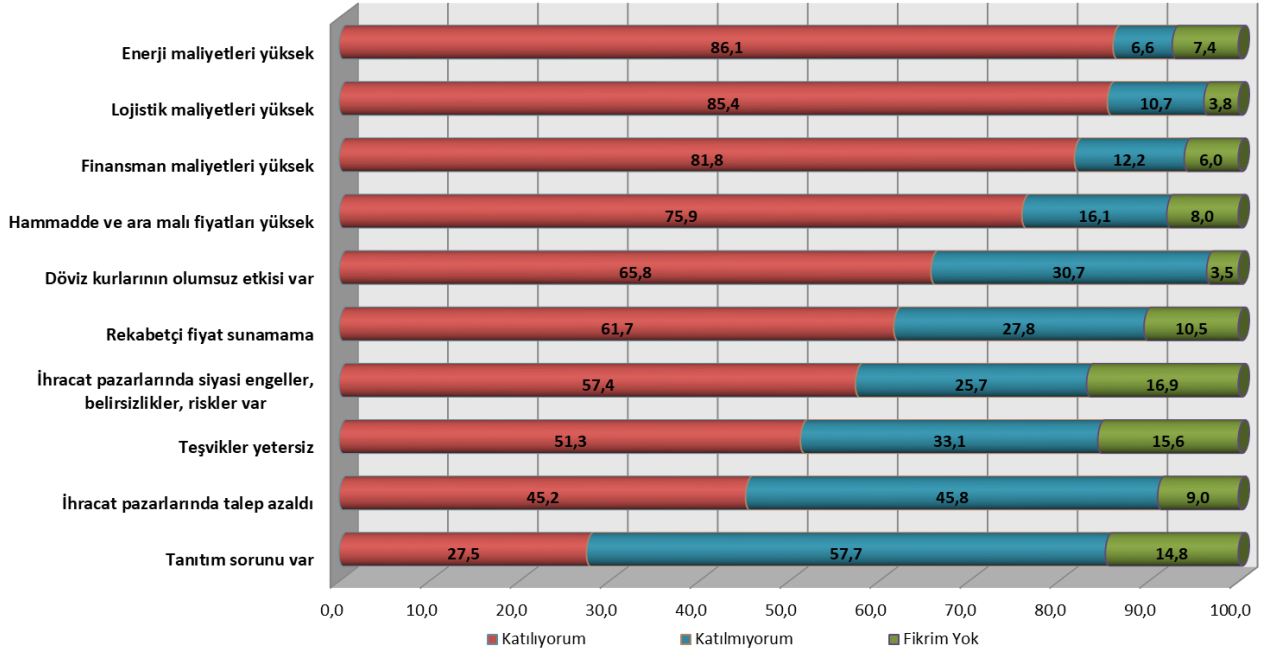

- Şu anda kayıtlı ithalat sipariş düzeyinin normalin üstünde gerçekleştiğini belirten firma sayısı genel olarak oldukça düşük seyretmekte olup, mevcut ithalat sipariş düzeyinin mevsim normalinde olduğunu belirten firma sayısı çoğunluktadır.

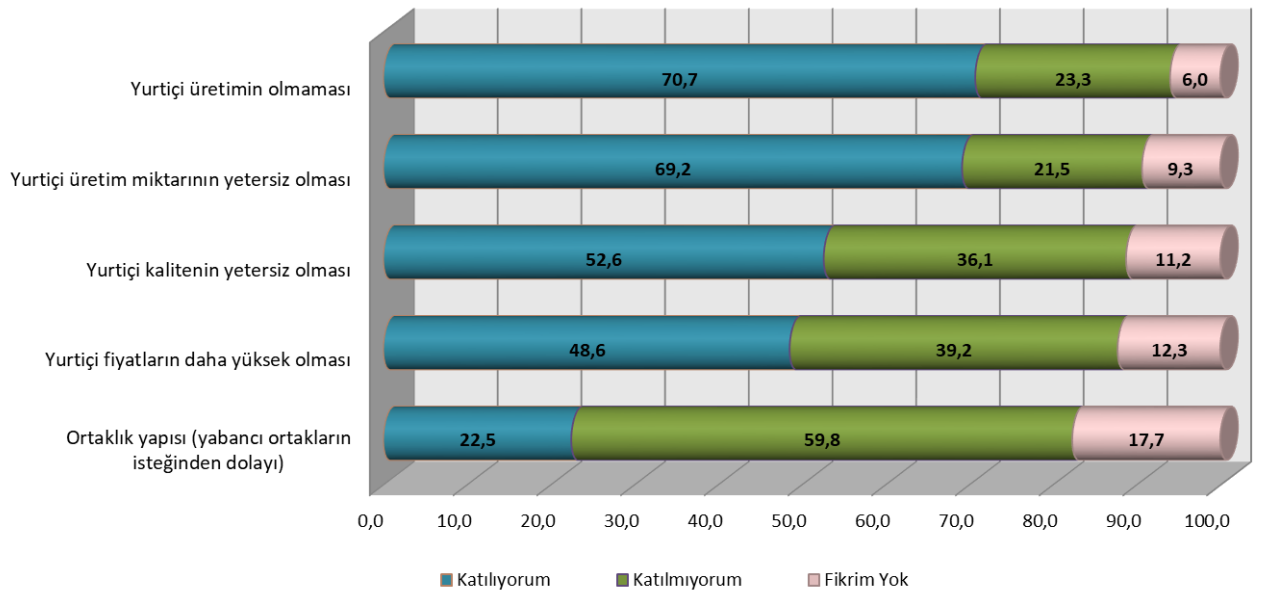
- Avrupa ülkelerinden ithalatın aynı kalacağını belirten firmalar çoğunlukta olmakta birlikte, beklentiler artış yönündedir.

Firmaların İhracat Yaparken Karşılaştığı Sorunlar (%)

- Firmaların ihracat yaparken karşılaştığı sorunlarda, 2020 yılı 1. çeyrek itibarıyla, enerji maliyetlerinin yüksekliği (%86,1), lojistik maliyetlerinin yüksekliği (%85,4) ve finansman maliyetlerinin yüksekliği (%81,8) ilk sıralarda gelmektedir. Bunları, hammadde ve ara malı fiyatlarının yüksekliği (%75,9) ve döviz kurlarının olumsuz etkileri (%65,8) takip etmektedir.

Firmaların İthalat Yapma Nedenleri (%)

- 2020 yılı 1. çeyrek itibarıyla, yurtiçi üretimin olmamasından dolayı ithalat yaptığını belirten firmaların oranı %70,7 olurken, yurtiçi üretim miktarının yetersiz olmasını ve yurtiçi kalitenin yetersiz olmasını ithalat nedeni olarak belirten firmaların oranları sırasıyla %69,2 ve %52,6 olmuştur. Bu nedenleri, yurtiçi fiyatların daha yüksek olması (%48,6) ve ortaklık yapısı (%22,5) takip etmektedir.